

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ & ΣΟΥΦΛΙΟΥ
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Με αισθήματα ιδιαίτερας χαράς και εξιδιασμένης τιμής σας υποδεχόμεθα σήμερα εδώ, στην Ιερά Μονή Γενεσίου της Θεοτόκου Λαδιάς, κάτω από τη σκέπη της Παναγίας μας, επι τη ενάρξει των εργασιών του Β' Διεπιστημονικού Συνεδρίου υπο τον τίτλο: *«Κλιματική ανθεκτικότητα, τοπική ανάπτυξη, εθνική βιωσιμότητα: Από τις φυσικές καταστροφές στην ανασυγκρότηση»* το οποίο διοργανούται υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος και της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, προτάσει της Συνοδικής Επιτροπής Θείας και Πολιτικής Οικονομίας και Οικολογίας και του Σεβ. Προέδρου της Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Συμεών χάρη στην καρποφόρο συνεργασία των ομόρων Ιερών Μητροπόλεων Αλεξανδρουπόλεως και Διδυμοτείχου.

Η σύμπραξη αυτή της Ιεράς Συνόδου με τις κατά τόπους εκκλησιαστικές επαρχίες και την τοπική κοινωνία σε συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα, φανερώνει ότι η Εκκλησία δεν παρακολουθεί εκ του μακρόθεν την αγωνία του σύγχρονου ανθρώπου. Αντιθέτως, αφουγκράζεται τους στεναγμούς της κτίσεως, σκύβει πάνω από τις πληγές της ιστορίας και προσφέρει τη ιδική της, διαχρονική, θεολογική και εμπειρική πρόταση για τη διαχείριση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής μας. Το Συνέδριο αυτό δεν αποτελεί απλώς μια συμβατική ακαδημαϊκή συνάντηση. Αποτυπώνει μια ζωντανή, εκκλησιαστική, επιστημονική αλλά και ταυτόχρονα κοινωνική μαρτυρία. Μια μαρτυρία που αναδύεται μέσα από τις στάχτες της οδύνης, για να μεταμορφωθεί σε ελπίδα, δημιουργία και αναγέννηση.

Η σημερινή ημέρα, η 1η Σεπτεμβρίου, για την Ορθόδοξη Εκκλησία φέρει έναν σημαντικό συμβολισμό. Η ημέρα αυτή σηματοδοτεί την Αρχή της Ινδίκτου, δηλαδή την έναρξη του νέου

εκκλησιαστικού έτους. Ταυτόχρονα, με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η 1η Σεπτεμβρίου είναι αφιερωμένη ως Ημέρα Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος. Κατά τη σημερινή ημέρα, η Εκκλησία υψώνει χείρες ικεσίας προς τον Δημιουργό των απάντων, αναπέμποντας ευχαριστίες για τις δωρεές της κτίσεως, αλλά και δεήσεις μετανοίας για την αλόγιστη ανθρώπινη διαχείριση στην κοινή μας οικία, την οποία μας ενεπιστεύθει ο Κτίστης των απάντων.

Ξεκινάμε, λοιπόν, αυτό το Συνέδριο όχι από ένα αποστειρωμένο αμφιθέατρο, αλλά από το ίδιο το πεδίο της δοκιμασίας. Από τη Δαδιά. Έναν τόπο που ταυτίστηκε παγκοσμίως με τον φυσικό πλούτο, τη μοναδική βιοποικιλότητα και την οικολογική ισορροπία, αλλά και έναν τόπο που πριν λίγα χρόνια βίωσε με τον πιο δραματικό τρόπο τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης και της ανθρώπινης αδιαφορίας μέσα από τις καταστροφικές πυρκαγιές των περασμένων ετών. Εδώ, όπου το μαύρο της στάχτης πλήγωσε το πράσινο της ζωής, η παρουσία μας σηματοδοτεί την απόφαση να μην παραδοθούμε στην απελπισία. Η ορθόδοξη στάση μας απέναντι στην καταστροφή δεν είναι η μοιρολατρία, αλλά η ενεργός μετάνοια, η δημιουργική ανασυγκρότηση και η ακλόνητη πίστη στη δύναμη της Αναστάσεως, η οποία διαπερνά ολόκληρη τη δημιουργία.

Κατά την Ορθόδοξη Παράδοση, ο φυσικός κόσμος δεν είναι ένα τυχαίο άθροισμα ύλης, ούτε ένα αντικείμενο προς ασύδοτη εκμετάλλευση και ικανοποίηση των καταναλωτικών αναγκών του ανθρώπου. Ο κόσμος είναι δημιούργημα της αγάπης του Θεού. Είναι «λίαν καλός». Ο κόσμος, είναι ένας ναός μέσα στον οποίο ο άνθρωπος έχει τοποθετηθεί ως ιερέας της κτίσεως. Η αποστολή του ανθρώπου, όπως περιγράφεται στο βιβλίο της Γενέσεως, συμπυκνώνεται στη διπλή εντολή: «ἐργάζεσθαι αὐτὴν καὶ φυλάσσειν» (Γέν. 2, 15). Ο άνθρωπος καλείται να εργασθεί τη γη, να χρησιμοποιήσει τους πόρους της για την επιβίωση και την ανάπτυξή του, αλλά ταυτόχρονα έχει την απαράβατη υποχρέωση να τη φυλάξει, να την προστατεύσει και να την παραδώσει ακέραιη στις επόμενες γενιές.

Η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον είναι θεμελιωδώς **ευχαριστιακή**. Ο άνθρωπος λαμβάνει τα δώρα της γης, τα μεταμορφώνει με την εργασία του και τα αναφέρει πίσω στον Θεό ως αντίδωρο αγάπης και δοξολογίας όπως αναφέρεται σε κάθε Θεία Λειτουργία: «*Τα Σα εκ των Σων, Σοι προσφέρομεν κατά πάντα και διά πάντα*». Όταν η σχέση αυτή διαρρηγνύεται, όταν ο άνθρωπος παύει να λειτουργεί ως ευχαριστιακό ον και μετατρέπεται σε άπληστο καταναλωτή, τότε η κτίση αποϊεροποιείται. Το περιβάλλον παύει να είναι χώρος θεοφανείας και γίνεται απλώς ένα αντικείμενο προς εκμετάλλευση.

Η σύγχρονη οικολογική κρίση, η οποία εσχάτως εκδηλώνεται με την κλιματική αλλαγή, την άνοδο της θερμοκρασίας, την ερημοποίηση και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, δεν είναι απλώς ένα τεχνολογικό ή οικονομικό πρόβλημα. Είναι, μια κρίση πνευματική, ανθρωπολογική και θεολογική. Είναι το αποτέλεσμα της αποξενώσεως του ανθρώπου από τον Θεό και, κατ' επέκταση, από τον συνάνθρωπο και τη φύση. Ο Απόστολος Παύλος, με εκπληκτική προφητική ενόραση, σημειώνει στην προς Ρωμαίους επιστολή του ότι «*πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν*» (Ρωμ. 8, 22). Η κτίση υποφέρει, στενάζει και πονά, όχι εξαιτίας δικού της σφάλματος, αλλά εξαιτίας της ανθρώπινης πτώσης και της εγωιστικής συμπεριφοράς προς αυτή. Η κλιματική κρίση είναι η κραυγή αγωνίας της συστενάζουσας κτίσεως, η οποία μας καλεί σε αφύπνιση και μετάνοια.

Στρέφοντας το βλέμμα γύρω μας, στον τόπο που φιλοξενείται το Συνέδριο, την Ιερά Μονή Γενεθλίου της Θεοτόκου Δαδιάς, ευρισκόμεθα αντιμέτωποι με μια ανοιχτή πληγή. Το Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς Λευκίμης Σουφλίου απετέλεσε επί αιώνες ένα παγκόσμιο σύμβολο φυσικής ομορφιάς, έναν μοναδικό βιότοπο, όπου η σπάνια πανίδα και η πλούσια χλωρίδα συνυπήρχαν σε μια θαυμαστή ισορροπία. Ήταν ένα ζωντανό μνημείο της δημιουργίας, ένας επίγειος παράδεισος στην καρδιά της Θράκης.

Οι καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν την περιοχή δεν κατέκαψαν απλώς δέντρα και εκτάσεις· πλήγωσαν την ψυχή του

αυτού του τόπου, κλόνισαν την τοπική οικονομία και προκάλεσαν ανυπολόγιστη οικολογική ζημιά σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η εικόνα του καμένου δάσους είναι μια εικόνα θανάτου, και νεκρώσεως, μια αποτύπωση των συνεπειών που μπορεί να έχει η κλιματική αστάθεια και η ανθρώπινη αδυναμία ή αμέλεια.

Η επιλογή να ξεκινήσει το Β' Διεπιστημονικό Συνέδριο ακριβώς από εδώ, από τη Δαδιά, εμπεριέχει ένα ισχυρό μήνυμα. Δεν ήρθαμε εδώ για να θρηνήσουμε παθητικά πάνω από τα αποκαΐδια. Ήρθαμε για να διακηρύξουμε ότι η Δαδιά πρέπει και μπορεί να γίνει το σημείο εκκίνησης για την ανασυγκρότηση. Στην ορθόδοξη θεολογία, ο Σταυρός δεν είναι ποτέ το τέλος· ακολουθείται πάντα από την Ανάσταση. Η φωτιά κατέστρεψε, αλλά η πνευματική και επιστημονική μας υποχρέωση είναι να φυτέψουμε τους σπόρους του μέλλοντος.

Το Δάσος της Δαδιάς μας διδάσκει την ανάγκη για μια νέα προσέγγιση της Κτίσεως και της ευθύνης μας. Η ανθεκτικότητα δεν σημαίνει απλώς παθητική αντοχή στην καταστροφή, αλλά την ικανότητα ενός συστήματος –φυσικού και κοινωνικού– να προσαρμόζεται, να αναδιοργανώνεται και να αναγεννάται μέσα από τις κρίσεις. Η αναγέννηση του Δάσους της Δαδιάς απαιτεί τη σύμπραξη της επιστήμης, της Πολιτείας και της Εκκλησίας. Απαιτεί σύγχρονα δασοκομικά σχέδια, προστασία της φυσικής αναγέννησης, ενίσχυση των υποδομών πρόληψης, αλλά κυρίως, απαιτεί την αγάπη και τη δέσμευση των ανθρώπων που κατοικούν σε αυτόν τον τόπο.

Η ιστορική Μονή της Δαδιάς, μέσα στον περίβολο της οποίας ευρισκόμεθα, αποτελεί την πνευματική όαση που στηρίζει αυτή την προσπάθεια. Η Παναγία, ως Μητέρα της Ζωής, είναι Εκείνη που κυοφόρησε τον Ανακαινιστή του κόσμου. Στο δικό Της σπίτι, ζητούμε τις πρεσβείες Της, ώστε η πληγωμένη φύση της Δαδιάς να βρει ξανά τη ζωτικότητά της και οι άνθρωποι της Θράκης να αντλήσουν τη δύναμη που χρειάζονται για το έργο της αναδημιουργίας.

Η ορθόδοξη παράδοση και ασκητική μας προσφέρει τα βασικά νοοτροπία για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και

της περιβαλλοντικής μέριμνας που πηγάζει από τη Διδασκαλία του Ευαγγελίου και την Πίστη μας:

Η Μετάνοια ως κατεύθυνση αλλαγής: Η λέξη μετάνοια σημαίνει «αλλαγή του νοός». Στο πλαίσιο της οικολογικής κρίσης, μετάνοια σημαίνει να αντιληφθούμε το μέγεθος της ευθύνης μας για την καταστροφή του περιβάλλοντος. Σημαίνει να εγκαταλείψουμε το μοντέλο της άμετρης καταναλωτικής μανίας, της σπατάλης των πόρων και της αδιαφορίας για τις συνέπειες των πράξεων μας. Χωρίς μια εσωτερική, πνευματική αλλαγή στον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο, καμία τεχνολογική ή οικονομική λύση δεν θα είναι επαρκής.

Η Ασκητική συνείδηση στον τρόπο ζωής: Η άσκηση δεν αφορά μόνο τους μοναχούς, αλλά αποτελεί καθολικό αίτημα της χριστιανικής ζωής. Ασκητική στάση σημαίνει εγκράτεια, αυτοπεριορισμός, σεβασμός στα όρια της φυσικής Δημιουργίας. Σημαίνει να μάθουμε να ζούμε με τα απαραίτητα, με αυτά που πρέπει και όχι με περιττά. Να διακρίνουμε τις πραγματικές ανάγκες από τις πλασματικές επιθυμίες που μας επιβάλλει ο σύγχρονος τρόπος ζωής. Η άσκηση είναι η απάντηση της Εκκλησίας στην απληστία που καταστρέφει τον πλανήτη. Είναι η επιλογή να «είμαστε» περισσότερο, αντί να «έχουμε» περισσότερα.

Συνερχόμεθα σήμερα έχοντας πλήρη επίγνωση της ιστορικότητας των στιγμών. Το παρόν της Θράκης είναι γεμάτο προκλήσεις, αλλά το μέλλον της εξαρτάται από τις αποφάσεις που λαμβάνουμε. Δεν έχουμε το δικαίωμα να υποθηκεύσουμε το μέλλον των παιδιών μας. Το περιβάλλον που μας περιβάλλει δεν είναι ιδιοκτησία μας· είναι δάνειο για τις επόμενες γενιές.

Η παρουσία των διακεκριμένων επιστημόνων αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για την εξαγωγή ουσιαστικών και εφαρμόσιμων προτάσεων. Η διεπιστημονικότητα είναι απαραίτητη, διότι η κλιματική κρίση είναι πολυσύνθετη και δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί μονοδιάστατα. Η επιστήμη μας προσφέρει τη γνώση, τα δεδομένα και τα εργαλεία· η Εκκλησία προσφέρει το νόημα, το ήθος και την πνευματική παρακίνηση. Όταν η επιστημονική γνώση συναντά την εκκλησιαστική σοφία

και την αγάπη για την Δημιουργία, τότε δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για μια πραγματική, βιώσιμη αναγέννηση.

Απευθυνόμενος ιδιαίτερα στους κατοίκους και τους Φορείς της Θράκης και ιδιαιτέρως του Έβρου επιθυμώ να τους διαβεβαιώσω ότι η Εκκλησία της Ελλάδος και ο Μακαριώτατος Προκαθήμενός της ευρίσκεται σταθερά στο πλευρό τους. Θα συνεχίσει να στηρίζει κάθε πρωτοβουλία που προάγει την προστασία του περιβάλλοντος, την ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και την οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση της περιοχής.

Το μέλλον της Θράκης πρέπει να είναι πράσινο, ελπιδοφόρο και γεμάτο ζωή. Το Δάσος της Δαδιάς πρασινίζει ξανά. Τα πουλιά επιστρέφουν στους φωλιές τους. Οι οικισμοί βρίσκουν ξανά τον ρυθμό τους. Αυτή είναι η πίστη μας, αυτός είναι ο στόχος μας και γι' αυτό εργαζόμαστε.

Εν κατακλείδι, επιθυμώ να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μας σε όλους όσοι συνέβαλαν στη διοργάνωση αυτού του σπουδαίου Διεπιστημονικού Συνεδρίου:

Τον Σεβ. Μητροπολίτη Φθιώτιδος, Πρόεδρο της Συνοδικής Επιτροπής Θείας και Πολιτικής Οικονομίας και Οικολογίας.

Τους παρισταμένους αδελφούς Αρχιερείς, εξαιρετικώς τον αγαπητό αδελφό Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως κ. Ανθιμο για την φιλάδελφο και άψογη συνεργασία του.

Την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Τον Δήμαρχο Σουφλίου.

Τους εκλεκτούς ομιλητές.

Τους εκπροσώπους των Ιερών Μητροπόλεων.

Τους συμμετέχοντες στο Συνέδριο.

Τον Ηγούμενο της Μονής και την περί αυτού αδελφότητα.

Ας αποτελέσει αυτό το Συνέδριο έναν σταθμό ουσιαστικού διαλόγου, μια αφετηρία στοχευμένων δράσεων και αφορμή για αλλαγή νοοτροπίας ώστε η Θράκης μας και ιδιαιτέρως ο πολύπαθος Έβρος να γίνει το παράδειγμα της πρόσληψης ενός οικολογικού νοός.

Με τις ευλογίες της Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου και των μελών της Ιεράς Συνόδου, επικαλούμεθα σε όλους τη χάρη και το άπειρο έλεος του Τριαδικού Θεού, του Δημιουργού και Συντηρητού του σύμπαντος κόσμου.

Καλή και ευλογημένη έναρξη του νέου εκκλησιαστικού έτους!
Καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου!
Σας ευχαριστώ θερμά.